AHDB
AGRICULTURE & HORTICULTURE DEVELOPMENT BOARD

Meri Huws
Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff
CF10 1AT

post@welshlanguagecommissioner.wales

30 June 2017

Dear Commissioner,

The Agriculture and Horticulture Development Board (AHDB) is a statutory levy board that operates across the United Kingdom (UK). Our purpose is to inspire our farmers, growers and industry to succeed in a rapidly changing world. We equip them with independent, evidence-based information and tools to grow, become more competitive and sustainable.

Covering about 72% of total agricultural output in the UK, AHDB supports:

i) Pig meat in England – our delivery activity is branded as AHDB Pork
ii) Milk in Great Britain (GB) – our delivery activity is branded as AHDB LLaeth/Dairy
iii) Beef and lamb in England – our delivery activity is branded as AHDB Beef & Lamb
iv) Commercial horticulture in GB – our delivery activity is branded as AHDB Horticulture
v) Cereals and oilseeds in the UK – our delivery activity is branded as AHDB Cereals & Oilseeds
vi) Potatoes in GB – our delivery activity is branded as AHDB Potatoes.

Our beef, lamb and pork work covers England only is outside the scope of our Welsh Language Scheme. The very limited number of levy payers based in Wales for our Horticulture, Potato and Cereals/Oilseeds sectors prompted the Welsh Language Board, in a letter dated 12 December 2008, to confirm that these levy-funded work streams will only be expected to produce information and material in the Welsh language if they are undertaking a specific project aimed solely at the public in Wales. No such projects were undertaken during the 12 month reporting period to 31 March 2017.

The report on the following pages summarises AHDB's compliance and activity, particularly through our AHDB Dairy team, in line with the commitments we make in our Welsh Language Scheme and associated activity plans.

Kind regards.

Yours sincerely

Jane King
Chief Executive

AHDB
Stoneleigh Park
Kenilworth
Warwickshire
CV8 2TL

T 024 7669 2051
E info@ahdb.org.uk
W ahdb.org.uk

Agriculture and Horticulture Development Board Annual report 2016/17 to the Welsh Commissioner

Introduction

The Agriculture and Horticulture Development Board (AHDB) and, in particular, our AHDB Dairy team, continues to make progress on extending the range of resources and support we provide to deliver the Welsh Language commitments we make in our Welsh Language Scheme.

Our compliance is monitored through the AHDB Corporate Affairs Director who sits on the Senior Team. This annual report will be presented to the main AHDB Board at its meeting in August 2017.

The following top line points provide an overview of compliance by AHDB at a Corporate level and then at the specific AHDB Dairy activity level. We enclose some pdf file examples of materials and more are available on request.

AHDB Corporate Level

Management Awareness

The AHDB commitments within our Welsh Language Scheme and Action Plan were communicated to the main AHDB Board under agenda item 18 at its meeting on 2 August 2016.

Websites

The AHDB Welsh Language Scheme is published on the AHDB website in both Welsh and English. This annual report, once accepted, will also be published in both languages on the AHDB website - http://www.ahdb.org.uk/publications/WelshLanguageScheme.aspx - alongside previous annual reports.

There are Welsh language welcome pages on the main AHDB website and also on the sub-sites of the AHDB sectors which have a GB or UK remit:

- The AHDB corporate website introductory page in Welsh: http://www.ahdb.org.uk/cymru.aspx
- Our GB Dairy team's introductory web page in Welsh: http://www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg/
- Our GB Horticulture team's introductory page in Welsh: https://horticulture.ahdb.org.uk/amdanon-ni
- Our UK Cereals and Oilseeds team's introductory page in Welsh: http://cereals.ahdb.org.uk/welsh-version.aspx
- Our GB Potato division's introductory page in Welsh: https://potatoes.ahdb.org.uk/cymraeg

Employee recruitment

We assess relevant workplaces and jobs where the ability to speak Welsh is essential or desirable and recruitment materials are assessed for Welsh language relevance. There were no such posts during the 12 months to 31 March 2017.

AHDB Dairy

Approximately one sixth of AHDB's milk levy payers farm in Wales.

AHDB Dairy, in addition to the delivery of levy-funded activity is developing a project under the Rural Development Programme 2014-2020. If successful any project activity will adhere to the Welsh Government's Welsh Language Policy.

The AHDB Dairy Wales team currently has three members of staff, all of which are fully competent in written and spoken Welsh. This team is fully experienced in delivering their work bilingually and always take into consideration bilingual requirements. The proposed AHDB Dairy 2017/2018 Welsh Language Action Plan (copy enclosed) contains activities to continue to develop and improve the skills and awareness of the team.

The following bullet points provide a top line overview of what has been achieved by our Dairy team against the agreed 2016/17 Action Plan, further building on the progress achieved in earlier years.

Policies, legislation and initiatives

- A procedure was in place to identify current Welsh language requirements for relevant new products and services. Staff member, Menna Davies, provided direction in this area.

Delivering services

- All dairy events in Wales continued to provide bilingual material and services, this also included provision at the main Livestock Show held at the NEC in England.
- A system is in place, via our customer relationship management (CRM) system, to record the language preference of customers.

Services undertaken on our behalf by third parties

- A range of promotional activities were undertaken by third party organisations to help promote the AHDB Dairy Welsh/bilingual online education resource offering.

Advertising, printed literature, publicity materials

- All press releases were provided in Welsh on request.
- Bilingual covering letters accompanied relevant reports as and when required.
- The stand display panels for levy facing activity at the Royal Welsh Show and Welsh Dairy Show were bilingual.

Communication & education

- Welsh speaking staff automatically dealt with Welsh correspondence/general communication.

- Welsh language content was consistently refreshed on the main AHDB Dairy website of www.dairy.ahdb.org.uk
- Welsh bilingual online education resources for both primary schools continued to be promoted and downloaded from the AHDB jointly-funded website: www.foodafactoflife.org.uk.

Staffing

- The AHDB Dairy Wales team includes three staff members who are fully competent in written and spoken Welsh.

Internal arrangements

- Marketing plans discussed and agreed via working groups continue to highlight that consideration must be given to the Welsh Language Scheme for services and products where relevant.
- Menna Davies, Dairy Development Wales Manager offers direction and advice on any relevant Welsh Language scheme requirements.

June 2017

Welsh Language Scheme for the dairy part of AHDB, prepared under the Welsh Language Act 1993

Action Plan: Action points for AHDB Dairy 2016/17

The following document outlines key areas of our work where we currently support aspects of the Welsh Language Act. The AHDB has a Welsh Language Scheme in place and this Action Plan comes under this scheme. Requirements are two-fold. Firstly, ongoing guidance will continue to be provided internally so that staff are able to make judgements about their work and processes in order to fit in with AHDB Dairy policy. Secondly, we are required to offer a ‘level’ of Welsh provision to relevant levy payers.

AHDB Dairy has the following standard procedures/practices in place:

- Communications in Welsh with Welsh speakers already takes place in the form of mailings, telephone calls and emails
- Levy payer meetings are already carried out in Welsh or English by our extension officers based in the region
- Welsh speaking staff are available at all major events in Wales
- Guidance for staff developing new policies, initiatives and services to consider Welsh bilingual requirements included in Marketing Plans where relevant
- Agreements/arrangements with third parties consistent with AHDB Welsh language commitment
- Web bilingual pages available on www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg
- Welsh bilingual education resources (ages 5-16yrs) provided via www.foodafactoflife.org
- Welsh press releases available on request
- The AHDB Dairy Wales Team responds to enquiries in Welsh or English depending on the preferred language of the enquirer
- Bilingual job adverts placed where relevant
- Bilingual job descriptions where relevant available on request

Action required	Target date	Internal/External action	Person responsible	What is it?	Status	Evidence
Policies, legislation and initiatives						
Provide guidance for staff developing new policies, initiatives and services in order to ensure staff are aware that they need to consider Welsh language implications	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales Team**	All staff have acess to Welsh Strategic Plan via shared drives All staff to contact Menna Davies for relevant direction and advice as and when required	Ongoing	All staff contact Menna Davies when planning any bilingual activity Completed for 16/17
Delivering services						
Develop systems to record the language preference of our customers in Wales.	**Via CRM – ongoing**	**Internal/external**	**Comms / Wales Team**	Carried out on CRM and can be recorded via external interractions. Preferred language of communication is to be added to the publications/enquiry sheet for use at F2F events.	Ongoing	Completed May 2016
Developing a project under the Rural Development Programme 2014-2020	**Ongoing**	**Internal/external**	**Head of Dairy Development wales**	If succesful any project activity will adhere to the Welsh Government's Welsh Language Policy.	Ongoing	Development phase ongoing until Oct 2017
Provide guidance for colleagues responsible for commissioning surveys	**Ongoing**	**Internal/external**	**Comms / Wales Team**	Offer of Welsh speaker to complete survey with farmer if requested.	Ongoing	Completed for 16/17
Update relevant content on the farmer facing website: www.dairy.ahdb.org.uk/wales	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales Team**	Welsh Communications Officer refreshes content in line with the English site. To improve procedure – explore introducing an alert when amendments made from the English levy facing site	Ongoing	The alert for new content has been put on hold as AHDB is currently re-designing all sector specific websites. Welsh language provision for the AHDB Dairy website

Action required	Target date	Internal/External action	Person responsible	What is it?	Status	Evidence
						will be taken into consideration in the design process and an alert process will be explored further.
Services undertaken on our behalf by third parties						
Promotion of education resources.	**Ongoing**	**Internal/External**	**Comms / Wales Team**	Relevant 3rd party organisations promote bilingual education resources via newsletters, websites, teacher training.	Ongoing	Completed for 16/17 http://www.foodafactoflife.org.uk/Sheet.aspx?siteId=14&sectionId=100&contentId=463
Other dealings with the public						
Relevant materials provided	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales Team**	Where required provision of bi-lingual resources and materials eg: postcards for consumer facing shows/events	Ongoing. As and when identified	Completed for 16/17
Advertising, Printed Literature, forms, publicity material						
Relevant materials to be developed and provided bilingually	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales Team**	Where required, provision of bilingual resources and general materials.	Ongoing. As and when identified	Completed for 16/17
Written & Electronic Communication						
Relevant correspondance to be provided bilingually	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales team**	For example individual covering letters accompanying reports to be provided bilingually	Ongoing. As and when required	Completed for 16/17
Bilingual Logo for AHDB Dairy for use in Wales	**Ongoing**	**Internal/External**	**Corporate Comms**	Bilingual AHDB Dairy brand is used on bilingual levy payer materials in Wales as appropriate	Ongoing	Completed for 16/17

Welsh Language Scheme for the dairy part of AHDB, prepared under the Welsh Language Act 1993

Action Plan: Action points for AHDB Dairy 2017/18

The following document outlines key areas of our work where we currently support aspects of the Welsh Language Act. The AHDB has a Welsh Language Scheme in place and this Action Plan comes under this scheme. Requirements are two-fold. Firstly, ongoing guidance will continue to be provided internally so that staff are able to make judgements about their work and processes in order to fit in with AHDB Dairy policy. Secondly, we are required to offer a 'level' of Welsh provision to relevant levy payers.

AHDB Dairy has the following standard procedures/practices in place:

- Communications in Welsh with Welsh speakers already takes place in the form of mailings, telephone calls and emails
- Levy payer meetings are already carried out in Welsh or English by our extension officers based in the region
- Welsh speaking staff are available at all major events in Wales
- Guidance for staff developing new policies, initiatives and services to consider Welsh bilingual requirements included in Marketing Plans where relevant
- Agreements/arrangements with third parties consistent with AHDB Welsh language commitment
- Web bilingual pages available on www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg
- Welsh bilingual education resources (ages 5-16yrs) provided via www.foodafactoflife.org
- Welsh press releases available on request
- The Wales Team responds to enquiries in Welsh or English depending on the preferred language of the enquirer
- Bilingual job adverts placed where relevant
- Bilingual job descriptions where relevant available on request

Action required	Target date	Internal/External action	Person responsible	What is it?	Status	Evidence
Policies, legislation and initiatives						
Provide guidance for staff developing new policies, initiatives and services in order to ensure staff are aware that they need to consider Welsh language implications	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales Team**	All staff have acess to Welsh Strategic Plan via shared drives All staff to contact Menna Davies for relevant direction and advice as and when required	Ongoing	
Delivering services						
Recording of the language preference of our customers in Wales.	**Via CRM – ongoing**	**Internal/external**	**Comms / Wales Team**	Carried out via the CRM and the publications/enquiry sheet for use at F2F events in Wales.	Ongoing	
Developing a project under the Rural Development Programme 2014-2020	**Ongoing**	**Internal/external**	**Head of Dairy Development wales**	If successful any project activity will adhere to the Welsh Government's Welsh Language Policy.	Ongoing	
Joint delivery programme agreed with Farming Connect	**Ongoing**	**Internal/external**	**Wales Team**	A joint delivery programme has been put in place that allows AHDB Dairy and Farming Connect to work jointly on planning and delivery of dairy KE activity and events in Wales. Any activity within the delivery programme adheres to the Welsh Government's Welsh Language Policy.	Ongoing	
Provide guidance for colleagues responsible for commissioning surveys	**Ongoing**	**Internal/external**	**Comms / Wales Team**	Offer of Welsh speaker to complete survey with farmer if requested.	Ongoing	

Action required	Target date	Internal/External action	Person responsible	What is it?	Status	Evidence
AHDB Dairy to assist Welsh Government with the administration of the Welsh Benchmarking Scheme	**Delivery between June and September 2017**	**Internal/external**	**Wales Team**	The European Commission announced an EU wide support package for dairy farmers and Welsh Government decided to make the funding available via a benchmarking scheme. AHDB is tasked with administrating the scheme with all the information for farmers appearing bilingually on our website and any queries being dealt by email or phone in the farmers prefered language.	Ongoing	
Update relevant content on the farmer facing website: www.dairy.ahdb.org.uk/wales	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales Team**	Dairy Development Wales Manager to refresh content in line with the English site. To improve procedure – explore introducing an alert when amendments made from the English levy facing site as part of the re-design of the dairy sector website.		
Services undertaken on our behalf by third parties						
Promotion of education resources.	**Ongoing**	**Internal/External**	**Comms / Wales Team**	Relevant 3rd party organisations promote bilingual education resources via newsletters, websites, teacher training.	Ongoing	

Other dealings with the public						
Relevant materials provided	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales Team**	Where required provision of bi-lingual resources and materials e.g. postcards for consumer facing shows/events	Ongoing. As and when identified	
Advertising, Printed Literature, forms, publicity material						
Relevant materials to be developed and provided bilingually	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales Team**	Where required, provision of bilingual resources and general materials.	Ongoing. As and when identified.	
Written & Electronic Communication						
Relevant correspondance to be provided bilingually	**Ongoing**	**Internal**	**Comms / Wales team**	For example individual covering letters accompanying reports to be provided bilingually	Ongoing. As and when required.	
Bilingual Logo for AHDB Dairy for use in Wales	**Ongoing**	**Internal/External**	**Corporate Comms**	Bilingual AHDB Dairy brand is used on bilingual levy payer materials in Wales as appropriate	Ongoing	
Bilingual Event Invites	**Ongoing**	**Internal/External**	**Comms / Wales team**	All invites to events/meetings in Wales are sent out bilingually via post and email	Ongoing	

AHDB
AGRICULTURE & HORTICULTURE DEVELOPMENT BOARD

Meri Huws
Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol y Santes Fair
Caerdydd
CF10 1AT

post@comisiynyddygymraeg.cymru

30 Mehefin 2017

Annwyl Gomisiynydd,

Mae'r Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB) yn fwrdd lefi statudol sy'n gweithredu ar draws y Deyrnas Unedig (DU). Ein pwrpas yw ysbrydoli'n ffermwyr, ein tyfwyr a'n diwydiant i lwyddo mewn byd sy'n prysur newid. Rydym yn eu darparu â gwybodaeth annibynnol sy'n seiliedig ar dystiolaeth, ynghyd â'r arfau i dyfu a dod yn fwy cystadleuol a chynaliadwy.

Gan ymdrin â thua 72% o holl gynnyrch amaethyddol y DU, mae AHDB yn cefnogi:

i) Cig moch yn Lloegr – drwy weithgarwch ein brand ADHB Pork
ii) Llaeth ym Mhrydain – drwy weithgarwch ein brand AHDB Llaeth/Dairy
iii) Cig eidion a chig oen yn Lloegr – drwy weithgarwch ein brand AHDB Beef & Lamb
iv) Garddwriaeth fasnachol ym Mhrydain - drwy weithgarwch ein brand AHDB Horticulture
v) Grawnfwyd a Hadau Olew yn y Deyrnas Unedig – drwy weithgarwch ein brand AHDB Cereals & Oilseeds
vi) Tatws ym Mhrydain – drwy weithgarwch ein brand AHDB Potatoes

Mae ein gwaith ym maes cig eidion, cig oen a phorc ar gyfer Lloegr yn unig, ac nid yw'n dod dan gwmpas ein Cynllun Iaith Gymraeg. Yn sgil y nifer bach iawn o dalwyr lefi sydd gennym yng Nghymru o fewn ein sectorau Garddwriaeth, Tatws a Grawnfwyd/Hadau Olew, bu i Fwrdd yr Iaith Gymraeg, mewn llythyr dyddiedig 12 Rhagfyr 2008 gadarnhau mai dim ond os ydyn nhw'n ymgymryd â phrosiect penodol sydd wedi'i anelu'n llwyr at y cyhoedd yng Nghymru y bydd disgwyl i'r ffrydiau gwaith hyn a ariennir trwy lefi i gynhyrchu gwybodaeth a deunydd yn y Gymraeg. Ni ymgymerwyd ag unrhyw brosiectau o'r fath yn ystod y cyfnod adrodd o 12 mis hyd at 31 Mawrth 2017.

Mae'r adroddiad ar y tudalennau canlynol yn crynhoi gweithgarwch AHDB a'r modd rydym wedi cydymffurfio, yn arbennig drwy ein tîm AHDB Llaeth, â'r ymrwymiadau a wnawn yn ein Cynllun Iaith Gymraeg, ac unrhyw gynlluniau ar gyfer gweithgaredd cysylltiedig.

Dymuniadau gorau.

Yn gywir

Jane King
Prif Weithredwr

AHDB
Stoneleigh Park
Kenilworth
Warwickshire
CV8 2TL

T 024 7669 2051
E info@ahdb.org.uk
W **ahdb.org.uk**

Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB) Adroddiad blynyddol 2016/17 i Gomisiynydd y Gymraeg

Cyflwyniad

Mae'r Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB), ac yn arbennig ein hadran AHDB Llaeth, wrthi'n parhau i ymestyn yr amrywiaeth o adnoddau a chymorth a ddarperir gennym i gwrdd â'r ymrwymiadau iaith a wnawn yn ein Cynllun Iaith Gymraeg.

Mae'r modd yr ydym yn cydymffurfio'n cael ei fonitro gan Gyfarwyddwr Materion Corfforaethol AHDB, sy'n aelod o'r Uwch Dîm Rheoli. Cyflwynir yr adroddiad blynyddol hwn gerbron Prif Fwrdd AHDB yn ei gyfarfod yn Awst 2017.

Mae'r prif bwyntiau canlynol yn darparu trosolwg o'r modd y mae AHDB wedi cydymffurfio ar lefel Gorfforaethol, ac yna ar lefel adrannol AHDB Llaeth yn benodol. Amgaeir ffeiliau pdf o ddeunydd enghreifftiol, a gellir darparu mwy os oes angen.

Lefel Gorfforaethol AHDB

Ymwybyddiaeth Rheolwyr

Hysbyswyd yr Uwch Dîm Rheoli ynghylch ymrwymiadau AHDB fel rhan o'n Cynllun Iaith Gymraeg a'n Cynllun Gweithredu dan eitem 18 o agenda ei gyfarfod ar 2 Awst 2016.

Gwefannau

Mae Cynllun Iaith Gymraeg AHDB wedi'i gyhoeddi ar wefan AHDB yn Gymraeg a Saesneg. Bydd yr adroddiad blynyddol hwn, wedi iddo gael ei gymeradwyo, hefyd yn cael ei gyhoeddi yn y ddwy iaith ar wefan AHDB - http://www.ahdb.org.uk/publications/WelshLanguageScheme.aspx - ochr yn ochr ag adroddiadau blynyddol blaenorol.

Mae tudalennau croeso yn Gymraeg ar brif wefan AHDB, a hefyd ar is-safleoedd sectorau AHDB sy'n gweithredu dros Brydain neu'r Deyrnas Unedig:

- Tudalen ragarweiniol gwefan gorfforaethol AHDB yn Gymraeg: http://www.ahdb.org.uk/cymru.aspx
- Gwe-dudalen ragarweiniol tîm Llaeth Prydain yn Gymraeg: http://www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg/
- Tudalen ragarweiniol tîm Garddwriaeth Prydain yn Gymraeg: https://horticulture.ahdb.org.uk/amdanon-ni
- Tudalen ragarweiniol tîm Grawnfwyd a Hadau Olew Prydain yn Gymraeg: http://cereals.ahdb.org.uk/welsh-version.aspx
- Tudalen ragarweiniol adain Datws Prydain yn Gymraeg: http://potatoes.ahdb.org.uk/cymraeg

Recriwtio Gweithwyr

Rydym yn asesu gweithleoedd a swyddi perthnasol lle mae'r gallu i siarad Cymraeg yn hanfodol neu'n ddymunol, ac mae deunydd recriwtio'n cael ei asesu i sicrhau ei fod yn berthnasol o ran y Gymraeg. Nid oedd unrhyw swyddi o'r fath yn ystod y 12 mis hyd at 31 Mawrth 2017.

AHDB Llaeth

Mae tua un o bob chwech o dalwyr lefi llaeth AHDB yn ffermio yng Nghymru.

Yn ogystal â chyflenwi gweithgaredd a ariannir gan y lefi, mae AHDB Llaeth hefyd wrthi'n datblygu prosiect dan Raglen Datblygu Gwledig 2014-2020. Os byddwn ni'n llwyddiannus, bydd pob gweithgaredd sy'n gysylltiedig â'r prosiect yn cydymffurfio â Pholisi Iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru.

Mae tîm AHDB Llaeth Cymru'n cynnwys tri aelod staff ar hyn o bryd, ac mae pob un ohonynt yn gwbl rugl yn y Gymraeg, ar lafar ac yn ysgrifenedig. Mae'r tîm yn gwbl gyfarwydd â gweithredu'n ddwyieithog ac maent bob amser yn rhoi ystyriaeth i ofynion dwyieithrwydd. Mae Cynllun Gweithredu Iaith Gymraeg arfaethedig AHDB Llaeth 2017/2018 (copi'n amgaeedig) yn cynnwys gweithgareddau fydd yn parhau i ddatblygu a gwella sgiliau ac ymwybyddiaeth y tîm.

Mae'r pwyntiau bwled canlynol yn darparu trosolwg cyffredinol o'r hyn a gyflawnwyd gan ein tîm Llaeth yn erbyn Cynllun Gweithredu cytunedig 2016/17, gan adeiladu ymhellach ar y cynnydd a wnaed yn y blynyddoedd blaenorol.

Polisïau, deddfwriaeth a mentrau

- Roedd gweithdrefn yn ei lle i nodi gofynion cyfredol o ran y Gymraeg ar gyfer cynnyrch a gwasanaethau newydd perthnasol. Darparwyd cyfarwyddyd yn y maes hwn gan yr aelod staff Menna Davies.

Darparu Gwasanaethau

- Roedd yr holl ddigwyddiadau llaeth yng Nghymru'n parhau i ddarparu deunydd a gwasanaethau dwyieithog, gan gynnwys y ddarpariaeth yn y brif Sioe Da Byw a gynhaliwyd yn yr NEC yn Lloegr.
- Mae trefn ar gael, trwy gyfrwng ein system rheoli cysylltiadau cwsmeriaid (CRM), i gofnodi dewis iaith y cwsmer.

Gwasanaethau a ddarperir ar ein rhan gan drydydd parti

- Ymgymerodd sefydliadau trydydd parti ag amryw o weithgareddau hyrwyddo, er mwyn hybu'r ddarpariaeth o adnoddau addysgol Cymraeg/dwyieithog ar-lein a gynigir gan AHDB Llaeth.

Hysbysebu, llenyddiaeth, deunydd cyhoeddusrwydd

- Darparwyd datganiadau i'r wasg yn Gymraeg bob tro y cafwyd cais i wneud hynny
- Anfonwyd llythyrau eglurhaol dwyieithog gydag adroddiadau perthnasol yn ôl yr angen
- Roedd y paneli arddangos ar ein stondin gweithgarwch ar gyfer talwyr lefi yn Sioe Frenhinol Cymru a Sioe Laeth Cymru'n ddwyieithog

Cyfathrebu ac addysg

- Roedd staff sy'n siarad Cymraeg yn delio'n awtomatig ag unrhyw ohebiaeth/cyfathrebu cyffredinol yn Gymraeg
- Roedd y cynnwys Cymraeg yn cael ei adnewyddu'n rheolaidd ar brif wefan AHDB Llaeth, sef www.dairy.ahdb.org.uk
- Roedd adnoddau addysgol Cymraeg/dwyieithog ar-lein ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd yn parhau i gael eu hyrwyddo a'u lawrlwytho o wefan AHDB a ariannir ar y cyd, sef www.foodafactoflife.org.uk.

Staffio

- Mae tîm AHDB Llaeth Cymru'n cynnwys tri aelod staff sy'n gwbl rugl yn y Gymraeg, ar lafar ac yn ysgrifenedig

Trefniadau mewnol

- Mae cynlluniau marchnata a drafodir ac a gytunir gan grwpiau gwaith yn parhau i danlinellu'r ffaith bod angen rhoi ystyriaeth i Gynllun yr Iaith Gymraeg mewn perthynas â gwasanaethau a chynnyrch lle bo'n berthnasol
- Mae Menna Davies, Rheolwr Datblygu Llaeth Cymru'n cynnig cyfarwyddyd a chyngor ar unrhyw ofynion mewn perthynas â Chynllun yr Iaith Gymraeg.

Mehefin 2017

Cynllun Iaith Gymraeg sector llaeth y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB), a baratowyd dan Ddeddf Yr Iaith 1993

Cynllun Gweithredu: Pwyntiau gweithredu ar gyfer AHDB Llaeth 2016/17

Mae'r ddogfen ganlynol yn amlinellu prif feysydd ein gwaith lle rydym yn cydymffurfio ag agweddau o Ddeddf yr Iaith ar hyn o bryd. Mae gan AHDB Gynllun Iaith Gymraeg yn ei le ac mae'r Cynllun Gweithredu hwn yn rhan o'r cynllun hwnnw. Mae'r gofynion yn ddeublyg. Yn gyntaf, byddwn yn parhau i ddarparu cyfarwyddyd parhaus yn fewnol fel bod staff yn gallu barnu sut mae eu gwaith a'u prosesau'n cydymffurfio â pholisïau AHDB Llaeth. Yn ail, mae'n ofynnol ein bod yn cynnig 'lefel' o ddarpariaeth Gymraeg ar gyfer talwyr lefi perthnasol.

Mae AHDB Llaeth wedi sefydlu'r gweithdrefnau/arferion safonol canlynol:

- Rydym eisoes yn cyfathrebu yn Gymraeg â siaradwyr Cymraeg ar ffurf llythyrau, galwadau ffôn a negeseuon e-bost
- Mae cyfarfodydd talwyr lefi eisoes yn cael eu cynnal yn Gymraeg neu Saesneg gan ein swyddogion estyn rhanbarthol
- Mae staff sy'n siarad Cymraeg ar gael ymhob prif ddigwyddiad yng Nghymru
- Mae canllawiau i sicrhau bod staff sy'n datblygu polisïau, mentrau a gwasanaethau newydd yn ymwybodol o'r angen i ystyried y goblygiadau o ran y Gymraeg/dwyieithrwydd wedi'u cynnwys mewn Cynlluniau Marchnata lle bo'n berthnasol
- Mae cytundebau/trefniadau â phob trydydd parti'n cydymffurfio ag ymrwymiad AHDB i'r Gymraeg
- Mae gwe-dudalennau dwyieithog ar gael ar www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg
- Mae adnoddau addysg dwyieithog (5-16 oed) ar gael ar www.foodafactoflife.org
- Mae datganiadau i'r wasg ar gael yn Gymraeg os gwneir cais
- Mae Tîm Llaeth AHDB Cymru'n ymateb i ymholiadau yn Gymraeg neu Saesneg, yn dibynnu ar ddewis iaith yr ymholwr
- Gosodir hysbysebion swyddi'n ddwyieithog pan fo'n berthnasol
- Mae swydd-ddisgrifiadau dwyieithog ar gael os dymunir pan fo'n berthnasol

Gweithredu gofynnol	Dyddiad Targed	Gweithredu Mewnol/Allanol	Person sy'n gyfrifol	Beth mae'n ei olygu?	Statws	Tystiolaeth
Polisïau, deddfwriaeth a mentrau						
Darparu cyfarwyddyd i staff sy'n datblygu polisïau, mentrau a gwasanaethau newydd i sicrhau bod staff yn ymwybodol o'r angen i ystyried y goblygiadau o ran y Gymraeg	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Cynllun Strategol y Gymraeg ar gael i'r holl staff trwy gyfrwng gyriannau cyfrannol. Yr holl staff i gysylltu â Menna Davies i gael cyfarwyddyd a chyngor perthnasol fel bo angen.	Parhaus	Yr holl staff yn cysylltu â Menna Davies wrth gynllunio unrhyw weithgaredd dwyieithog. Cwblhawyd ar gyfer 16/17
Darparu gwasanaethau						
Datblygu systemau i gofnodi dewis iaith ein cwsmeriaid yng Nghymru.	**Trwy CRM - parhaus**	**Mewnol/allanol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Cyflawnir ar CRM a gellir cofnodi trwy gyfrwng rhyngweithiadau allanol. Dewis iaith cyfathrebu i'w hychwanegu at y daflen cyhoeddiadau/ ymholiadau a ddefnyddir ar gyfer digwyddiadau wyneb yn wyneb.	Parhaus	Cwblhawyd Mai 2016.
Datblygu prosiect dan Raglen Datblygu Gwledig 2014-2020	**Parhaus**	**Mewnol/allanol**	**Pennaeth Datblygu Llaeth Cymru**	Os yn llwyddiannus, bydd holl weithgarwch y prosiect yn cydymffurfio â Pholisi Iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru.	Parhaus	Cyfnod datblygu'n parhau tan Hydref 2017
Darparu arweiniad i gydweithwyr sy'n gyfrifol am gomisiynu arolygon	**Parhaus**	**Mewnol/allanol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Cynnig siaradwr Cymraeg i lenwi'r arolwg gyda'r ffermwr os dymunir	Parhaus	Cwblhawyd ar gyfer 16/17
Diweddaru cynnwys perthnasol ar y wefan ar gyfer ffermwyr www.dairy.ahdb.org.uk/wales	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Bydd Swyddog Cyfathrebu'r Gymraeg yn adnewyddu'r cynnwys i gyd-fynd â'r safle Saesneg. I wella'r drefn – ystyried cyflwyno rhybudd pan fydd ochr Saesneg y safle'n cael ei ddiwygio.	Parhaus	Ni chyflwynwyd y drefn rybuddio hyd yn hyn am fod AHDB wrthi'n ailwampio gwefannau'r sectorau. Rhoir ystyriaeth i gynnwys Cymraeg wefan AHDB Llaeth yn ystod y broses

Gweithredu gofynnol	Dyddiad Targed	Gweithredu Mewnol/Allanol	Person sy'n gyfrifol	Beth mae'n ei olygu?	Statws	Tystiolaeth
						gynllunio gan ail-edrych ar y drefn rybuddio.
Gwasanaethau a gyflenwir ar ein rhan gan drydydd parti						
Hyrwyddo adnoddau addysg.	**Parhaus**	**Mewnol/allanol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Sefydliadau trydydd parti perthnasol yn hyrwyddo adnoddau addysg dwyieithog trwy gylchlythyrau, gwefannau, hyfforddiant athrawon.	Parhaus	Cwblhawyd ar gyfer 16/17 http://www.foodafactoflife.org.uk/Sheet.aspx?siteId=14&sectionId=100&contentId=463
Unrhyw ymwneud arall â'r cyhoedd						
Darparu deunydd perthnasol	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Pan fo angen, darparu adnoddau a deunydd dwyieithog e.e. cardiau post ar gyfer sioeau/digwyddiadau lle deuir wyneb yn wyneb â defnyddwyr.	Parhaus Fel bo'n ofynnol.	Cwblhawyd ar gyfer 16/17
Hysbysebu, llenyddiaeth, ffurflenni, deunydd cyhoeddusrwydd						
Deunydd perthnasol i'w ddatblygu a'i ddarparu'n ddwyieithog.	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Pan fo angen, darparu adnoddau a deunydd cyffredinol dwyieithog	Parhaus. Fel bo'n ofynnol	Cwblhawyd ar gyfer 16/17
Cyfathrebu ysgrifenedig ac electronig						
Gohebiaeth berthnasol i'w darparu'n ddwyieithog.	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Er enghraifft llythyrau eglurhaol unigol a anfonir gydag adroddiadau i'w darparu'n ddwyieithog.	Parhaus. Fel bo angen.	Cwblhawyd ar gyfer 16/17
Logo dwyieithog AHDB Llaeth i'w ddefnyddio yng Nghymru	**Parhaus**	**Mewnol/Allanol**	**Swyddog Cyfathrebu Corfforaethol**	Defnyddir brand dwyieithog AHDB Llaeth ar ddeunydd dwyieithog talwyr lefi yng Nghymru fel bo'n briodol.	Parhaus	Cwblhawyd ar gyfer 16/17

Cynllun Iaith Gymraeg sector llaeth y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB), a baratowyd dan Ddeddf Yr Iaith 1993

Cynllun Gweithredu: Pwyntiau gweithredu ar gyfer AHDB Llaeth 2017/18

Mae'r ddogfen ganlynol yn amlinellu prif feysydd ein gwaith lle rydym yn cydymffurfio ag agweddau o Ddeddf yr Iaith ar hyn o bryd. Mae gan AHDB Gynllun Iaith yn ei le ac mae'r Cynllun Gweithredu hwn yn rhan o'r cynllun hwnnw. Mae'r gofynion yn ddeublyg. Yn gyntaf, byddwn yn parhau i ddarparu cyfarwyddyd parhaus yn fewnol fel bod staff yn gallu barnu sut mae eu gwaith a'u prosesau'n cydymffurfio â pholisi AHDB Llaeth. Yn ail, mae'n ofynnol ein bod yn cynnig 'lefel' o ddarpariaeth Gymraeg ar gyfer talwyr lefi perthnasol.

Mae AHDB Llaeth wedi sefydlu'r gweithdrefnau/arferion safonol canlynol:

- Mae cyfathrebu yn Gymraeg â siaradwyr Cymraeg eisoes yn digwydd ar ffurf llythyrau, galwadau ffôn a negeseuon e-bost
- Mae cyfarfodydd talwyr lefi eisoes yn cael eu cynnal yn Gymraeg neu Saesneg gan ein swyddogion estyn rhanbarthol
- Mae staff sy'n siarad Cymraeg ar gael ymhob prif ddigwyddiad yng Nghymru
- Mae canllawiau i sicrhau bod staff sy'n datblygu polisïau, mentrau a gwasanaethau newydd yn rhoi ystyriaeth i ofynion dwyieithrwydd wedi'u cynnwys mewn Cynlluniau Marchnata lle bo'n berthnasol
- Mae cytundebau/trefniadau gyda phob trydydd parti'n cydymffurfio ag ymrwymiad AHDB i'r iaith Gymraeg
- Mae gwe-dudalennau dwyieithog ar gael ar www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg
- Darperir adnoddau addysgol Cymraeg/dwyieithog (5-16 oed) trwy gyfrwng www.foodafactoflife.org
- Mae datganiadau i'r wasg ar gael yn Gymraeg os gwneir cais
- Mae Tîm Cymru'n ymateb i ymholiadau yn Gymraeg neu Saesneg, yn dibynnu ar ddewis iaith yr ymholwr
- Gosodir hysbysebion swyddi'n ddwyieithog pan fo'n berthnasol
- Mae swydd-ddisgrifiadau dwyieithog ar gael os dymunir pan fo'n berthnasol

Gweithredu gofynnol	Dyddiad Targed	Gweithredu Mewnol/Allanol	Person sy'n gyfrifol	Beth mae'n ei olygu?	Statws	Tystiolaeth
Polisïau, deddfwriaeth a mentrau						
Darparu cyfarwyddyd i staff sy'n datblygu polisïau, mentrau a gwasanaethau newydd i sicrhau bod staff yn ymwybodol o'r angen i ystyried y goblygiadau o ran y Gymraeg	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Cynllun Strategol y Gymraeg ar gael i'r holl staff trwy gyfrwng gyriannau cyfrannol. Yr holl staff i gysylltu â Menna Davies i gael cyfarwyddyd a chyngor perthnasol fel bo angen.	Parhaus	
Darparu gwasanaethau						
Datblygu systemau i gofnodi dewis iaith ein cwsmeriaid yng Nghymru.	**Trwy CRM - parhaus**	**Mewnol/allanol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Cyflawnir trwy ein Gwasanaeth Rheoli Cysylltiadau Cwsmeriaid (CRM) a'r daflen cyhoeddiadau/ ymholiadau a ddefnyddir mewn digwyddiadau wyneb yn wyneb yng Nghymru.	Parhaus	
Datblygu prosiect dan Raglen Datblygu Gwledig 2014-2020.	**Parhaus**	**Mewnol/allanol**	**Pennaeth Datblygu Llaeth Cymru**	Os yn llwyddiannus, bydd holl weithgarwch y prosiect yn cydymffurfio â Pholisi Iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru.	Parhaus	
Rhaglen ar y cyd wedi'i chytuno gyda Cyswllt Ffermio	**Parhaus**	**Mewnol/allanol**	**Tîm Cymru**	Sefydlwyd rhaglen ar y cyd â Cyswllt Ffermio sy'n caniatáu i AHDB Llaeth a Cyswllt Ffermio weithio ar y cyd i gynllunio a darparu gweithgareddau a digwyddiadau Cyfnewid Gwybodaeth yng Nghymru. Bydd holl weithgarwch y rhaglen yn cydymffurfio â Pholisi Iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru.	Parhaus	
Darparu arweiniad i gydweithwyr sy'n gyfrifol am gomisiynu arolygon	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Cynnig siaradwr Cymraeg i lenwi'r arolwg gyda'r ffermwr os dymunir.	Parhaus	

Gweithredu gofynnol	Dyddiad Targed	Gweithredu Mewnol/Allanol	Person sy'n gyfrifol	Beth mae'n ei olygu?	Statws	Tystiolaeth
AHDB Llaeth i gynorthwyo Llywodraeth Cymru i weinyddu Cynllun Meincnodi Cymru. Diweddaru cynnwys perthnasol ar y wefan ar gyfer ffermwyr www.dairy.ahdb.org.uk/wales	**Cyflenwi rhwng Mehefin a Medi 2017** **Parhaus**	**Mewnol/Allanol** **Mewnol**	**Tîm Cymru** **Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Cyhoeddodd y Comisiwn Ewropeaidd becyn cymorth ar gyfer ffermwyr llaeth ar draws yr UE, a phenderfynodd Llywodraeth Cymru ddyrannu'r arian trwy gynllun meincnodi. Cafodd AHDB y dasg o weinyddu'r cynllun a bydd yr holl wybodaeth i ffermwyr ar gael yn ddwyieithog ar ein safle, a byddwn yn delio ag unrhyw ymholiadau trwy e-bost neu dros y ffôn yn iaith ddewisol y ffermwr. Bydd Rheolwr Datblygu Llaeth Cymru'n adnewyddu'r cynnwys i gyd-fynd â'r safle Saesneg. I wella'r drefn – ystyried cyflwyno rhybudd pan fydd ochr Saesneg y safle'n cael ei ddiwygio fel rhan o'r broses o ailwampio gwefan y sector llaeth.	Parhaus	
Gwasanaethau a gyflenwir ar ein rhan gan drydydd parti						
Hyrwyddo adnoddau addysg.	**Parhaus**	**Mewnol/allanol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Sefydliadau trydydd parti perthnasol yn hyrwyddo adnoddau addysg dwyieithog trwy gylchlythyrau, gwefannau, hyfforddiant athrawon.	Parhaus	
Unrhyw ymwneud arall â'r cyhoedd						
Darparu deunydd perthnasol	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Pan fo angen, darparu adnoddau a deunydd dwyieithog e.e. cardiau post ar gyfer sioeau/digwyddiadau lle deuir wyneb yn wyneb â defnyddwyr.	Parhaus Fel bo'n ofynnol.	
Hysbysebu, llenyddiaeth, ffurflenni, deunydd cyhoeddusrwydd						
Deunydd perthnasol i'w	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog**	Pan fo angen, darparu adnoddau a	Parhaus. Fel	

Gweithredu gofynnol	Dyddiad Targed	Gweithredu Mewnol/Allanol	Person sy'n gyfrifol	Beth mae'n ei olygu?	Statws	Tystiolaeth
ddatblygu a'i ddarparu'n ddwyieithog.			**Cyfathrebu / Tîm Cymru**	deunydd cyffredinol dwyieithog.	bo'n ofynnol	
Cyfathrebu ysgrifenedig ac electronig						
Gohebiaeth berthnasol i'w darparu'n ddwyieithog.	**Parhaus**	**Mewnol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Er enghraifft llythyrau eglurhaol unigol a anfonir gydag adroddiadau i'w darparu'n ddwyieithog.	Parhaus. Fel bo angen.	
Logo dwyieithog i'w ddefnyddio gan AHDB Llaeth yng Nghymru	**Parhaus**	**Mewnol/Allanol**	**Swyddog Cyfathrebu Corfforaethol**	Defnyddir brand dwyieithog AHDB Llaeth ar ddeunydd dwyieithog talwyr lefi yng Nghymru fel bo'n briodol.	Parhaus	
Gwahoddiadau i ddigwyddiadau'n ddwyieithog.	**Parhaus**	**Mewnol/allanol**	**Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru**	Mae'r holl wahoddiadau i ddigwyddiadau/ cyfarfodydd yng Nghymru'n cael eu hanfon yn ddwyieithog drwy'r post ac ebost.	Parhaus	